

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРИЛАДОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

Конкуренція – це економічне змагання виробників однакових видів продукції на ринку за залучення більшої кількості покупців та одержання максимального прибутку. Посилення конкуренції на світових ринках вимагає своєчасного реагування на технічні, економічні та інформаційні зміни, які відбуваються в світі, прийняття відповідних заходів на рівні як окремих підприємств, так і держави в цілому, забезпечуючи тим самим підтримання своїх конкурентних переваг [3, с. 133].

В даний час ринок перенасичений підприємствами, які створюють аналогічну продукцію, але втримуються лише ті, які мають найвигідніші конкурентні переваги відносно інших підприємств[1]. Тому проблема підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства є дуже актуальним питанням.

Метою даної роботи є розгляд конкурентних недоліків підприємства приладобудівної галузі на прикладі одеського ТОВ «Телекарт-Прилад» та пошук шляхів підвищення його конкурентоспроможності.

Однією з важливих ознак сучасного розвитку України є спрямованість вектора її економіки на підвищення конкурентоспроможності підприємств, модернізацію виробництва, впровадження нових технологій та устаткування. Провідна роль у цих процесах належить галузі приладобудування, що виробляє засоби

вимірювань, аналізу, обробки і надання інформації, обладнання регулювання, автоматичні й автоматизовані системи управління. За рівнем наукоємності вона була і залишається провідною галуззю вітчизняного машинобудування. Наукові ідеї, які народжувались у приладобудуванні, забезпечували надійність роботи пристроїв у космонавтиці, радіоелектроніці, ракето- та літакобудуванні, в цілому відображали стан науково-технічного розвитку України [4, с. 52].

ТОВ «Телекарт-Прилад» було засновано в 1995 році в місті Одеса (Україна). Основний напрямок діяльності – розробка, проектування і виробництво електроприладів та радіоелектронної апаратури. ТОВ «Телекарт-Прилад» є одним з провідних виробників продукції сфери комунікацій, обліку електроенергії, систем обмеження доступу, банківської сфери та спеціальних пристроїв для державних структур [5].

Оскільки на сучасному етапі розвитку глобалізації підприємство, а не окрема країна, має більше можливостей створити конкурентоспроможний на світовому ринку продукт, особливу увагу треба приділяти дослідженню експортної конкурентоспроможності на рівні товаровиробників, під якою слід розуміти досягнення та підтримання останніми конкурентних переваг у міжнародному суперництві. Таких переваг можна домогтися, випускаючи продукцію вищої якості і відносно невисокої собівартості.

Зростаючий інтерес до якості, викликаний посиленням конкурентної боротьби на світовому ринку, ставить цілком конкретне завдання перед виробником продукції. Покращити якість – це покращити конкурентоспроможність своїх товарів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

З метою визначення рівня конкурентоспроможності ТОВ «Телекарт-Прилад» за допомогою дослідження його сильних та слабких сторін, а також пошуку можливостей і виявлення загроз, необхідно скористатися

методом SWOT-аналізу, який представлений в таблиці 1.

Таблиця 1

SWOT- аналіз ТОВ «Телекарт-Прилад»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none">1. Наявність кваліфікованого персоналу.2. Висока якість продукції.3. Можливість комплексного обслуговування.4. Постійне впровадження інновацій.5. Широкий асортимент продукції.6. Ціни «від виробника».	<ol style="list-style-type: none">1. Недостатня відомість бренду.2. Нестача коштів на розширення виробництва та впровадження нової продукції.3. Недостатнє лобювання інтересів у державних тендерах.4. Незначне використанні інструментів маркетингу.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none">1. Створення власної роздрібної мережі.2. Впровадження системи заходів стимулювання збуту.3. Підвищення якості продукції.4. Освоєння додаткових послуг.	<ol style="list-style-type: none">1. Поява нових конкурентів.2. Подорожчання імпортованих деталей за рахунок змін у курсі валют.3. Форс-мажор.

Джерело: [5].

З огляду на проведений SWOT-аналіз, можна виділити основні можливості щодо підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Телекарт-Прилад»:

- створення власної роздрібної мережі;
- впровадження системи заходів стимулювання збуту;
- підвищення якості продукції;
- освоєння додаткових послуг.

Розглянемо більш детально механізм підвищення конкурентоспроможності підприємства за рахунок впровадження додаткових послуг.

Враховуючи специфіку діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» та специфіку поточної конкурентної ситуації на сегментах ринку, де працює підприємство, можна виокремити наступні додаткові послуги:

- можливість придбання продукції у кредит;
- наявність служби доставки;

- наявність служби сервісного обслуговування;
- можливість виконання індивідуальних замовлень;
- можливість надання послуг випробувальної лабораторії.

Крім того, в окремих випадках, в якості додаткових послуг можуть виступати: послуги дизайнера, монтаж обладнання, навчання персоналу замовника, надання обладнання у лізинг тощо.

Як можна бачити з таблиці 2, ТОВ «Телекарт-Прилад» пропонує майже весь спектр додаткових послуг, за виключенням послуг випробувальної лабораторії:

Таблиця 2

Порівняльна характеристика конкурентних переваг за рахунок наявності / відсутності додаткових послуг

Додаткові послуги	Сервіс	Доставка	Кредит	Індивідуальне замовлення	Послуги випробувальної лабораторії
ТОВ «Телекарт-Прилад»	+	+	+	+	-
ТОВ «IFcard»	-	+	+	+	-
ТОВ «Спекл»	+	+	+	+	-
ТОВ «Нова картка»	-	+	+	-	-
«SAMGAS GROUP»	+	+	-	-	-
ТОВ «ІКС-Техно»	+	+	-	-	-
ТОВ «Юнісистем»	+	+	-	-	-

Джерело: [5].

Випробувальна лабораторія ТОВ «Телекарт-Прилад» акредитована Національним агентством з акредитації України на технічну компетентність відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO/IEC 17025:2005, є членом асоціації «Українські акредитовані органи з оцінки відповідності» (УкрАО).

Випробувальна лабораторія укладає договори з органами з оцінки відповідності на всій території України, що дозволяє надавати широкий перелік послуг.

Для підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Телекарт-Прилад» можна запропонувати такі послуги випробувальної лабораторії [6]:

1. Випробування продукції.

1) Проведення сертифікаційних випробувань продукції.

2) Проведення випробувань засобів забезпечення технічного захисту інформації (ТЗІ).

3) Проведення випробувань для декларування відповідності продукції вимогам Технічних регламентів, що діють в Україні.

4) Проведення всіх категорій випробувань для прийняття на озброєння і постановки на серійне виробництво зразків військової техніки.

5) Проведення внутрішньозаводських та інших випробувань.

2. Сертифікація.

Сертифікація продукції в Україні проводиться:

- в обов'язковому порядку відповідно до «Переліку товарів і послуг, що підлягають обов'язковій сертифікації в Україні»;

- на добровільній основі з метою підвищення конкурентоспроможності товарів і послуг.

3. Декларування відповідності.

Декларація про відповідність – це документ, в якому постачальник (виробник) вказує, що продукція відповідає вимогам технічних регламентів, що діють в Україні (які є аналогами директив ЄС). Декларація про відповідність необхідна для розміщення товарів на ринку, для митного оформлення ввезених вантажів.

ТОВ «Телекарт-Прилад» може пропонувати своїм клієнтам послуги з оформлення «під ключ» пакету дозвільних документів (сертифікат, декларація відповідності), а також проведення випробувань продукції.

Конкурентні позиції розвинутих країн у міжнародній торгівлі проявляються також через механізм цін. Їх рівень на зовнішніх ринках продовжує залишатись діючим важелем укріплення чи ослаблення позицій експортера.

Ціновий фактор залишається одним із суттєвих у підвищенні конкурентоспроможності продукції підприємства на ринку, але існує думка, що експортні ціни – це неголовний показник конкурентоспроможності, що перевагу треба віддавати впливу таких факторів, як рівень технічного вдосконалювання виробів, їх якість, надійність, зручність в експлуатації, умови та строки постачань і платежів.

Усе це повинно змушувати відповідні служби підприємства-експортера уважно вивчати конкурентоспроможність вироблених товарів. Разом з тим висока конкурентоздатність продукції не повинна бути самоціллю для підприємства – вона є лише засобом одержання високого прибутку [2, с. 29].

Управління конкурентоздатністю підприємства стане формувати трохи інший підхід до його функціонування в цілому. Керівникам підприємства необхідно буде розглядати питання прибутковості з позицій якості, споживчих властивостей продукції, конкурентоздатності, тобто реалій конкурентної боротьби.

Проаналізувавши ситуацію на ринку продукції приладобудування, можна запропонувати такі напрямки підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «Телекарт-Прилад»:

1. Організація заходів щодо освоєння нових та розширення існуючих ринків збуту, залучення нових споживачів продукції підприємства. Це можливо за умови підвищення конкурентоздатності продукції шляхом поліпшення її якості, проведення робіт по її сертифікації відповідно до світових стандартів, активізації маркетингової діяльності, створення спільних зовнішньоторговельних фірм, діяльність яких буде сприяти розширенню кола потенційних споживачів експортованої підприємством продукції, що призведе до збільшення обсягів експорту. Здійснення ефективної цінової політики при експортних і інших операціях

на міжнародному ринку, раціональне виконання управління валютними ресурсами підприємства.

2. Удосконалення системи організації управління зовнішньоторговельною діяльністю на підприємстві. У сучасних умовах вимагають розвитку такі елементи системи, як маркетингова стратегія збуту та закупівлі, підсистема транспортування продукції, економічне обґрунтування управлінських рішень у сфері зовнішньоторговельної діяльності підприємства. Крім перерахованих основних напрямків підвищення ефективності системи управління зовнішньоторговельною діяльністю підприємства велика увага повинна бути приділена оцінці ризиків і формуванню системи безпеки підприємства, удосконаленню методів розробки бізнес-планів, формуванню способів залучення іноземних інвестицій, методикам оцінки ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства.

3. Проведення подальшого удосконалення, модернізації, модифікації технічного оснащення та підвищення загального рівня фондоозброєності праці.

Реалізація цих заходів призведе до підвищення рівня конкурентоспроможності продукції ТОВ «Телекарт-Прилад» як основи підвищення ефективності його зовнішньоторговельної діяльності в цілому.

Проведене дослідження продемонструвало, що ТОВ «Телекарт-Прилад», яке спеціалізується на розробці і виробництві сучасного телекомунікаційного устаткування, у порівнянні з його основними конкурентами на ринку має більш високий рівень конкурентоспроможності продукції за технічними, але менший за економічними показниками.

Це дозволяє зробити висновок про необхідність формування та реалізації заходів, спрямованих на підвищення рівня конкурентоспроможності.

Оскільки метою діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» є максимальне задоволення потреб споживачів, основну увагу треба приділити удосконаленню асортименту продукції підприємства у поєднанні з формуванням і реалізацією заходів просування продукції на ринок.

Література

1. Борисюк І.О., Єрмоменко А.В. Основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства / Національний авіаційний університет, м. Київ – 2012. – № 33. // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/409/397>.

2. Вівчар О.І. Основні аспекти підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств / Оксана Вівчар // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 24-30. – (проблеми мікро- та макроекономіки України).

3. Гутів Г.Г. Сутність експортного потенціалу машинобудівної галузі та чинники впливу на нього / Національний університет «Львівська політехніка» – 2012. – С. 133-140 // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080>.

4. Маймескул Д.І. Вплив розвитку приладобудівних підприємств на формування конкурентоспроможності регіону (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад» / Одеський національний економічний університет, м. Одеса // Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції «Управління міжнародною конкурентоспроможністю регіонів: механізми, принципи, стратегії», м. Сімферополь – Севастополь. – 2012. – С. 52-54.

5. Офіційні матеріали ТОВ «Телекарт-Прилад».

6. Офіційний сайт ТОВ «Телекарт-Прилад». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://telecard.odessa.ua/index.php/ru/>.